

<https://osteri.hci.fi/step-7997-zao8ph>

Ole hyvä ja täytä osallistujan perustiedot oheisen linkin takana olevaan lomakkeeseen STEP-opintokeskuksen tilastointia varten. Tietoja ei yhdistetä Henkilöön.

Johtaminen ja puhuttu kieli

Henkisesti ja hengellisesti hyvinvoiva työyhteisö

16.10.2024

Juha Tanska

”Kieli kehittyi siksi, että saatettiin kertoa heimon jäsenille, mistä löytyi riistaa ravinnoksi.”

Mitä on tarkoitus tarkastella?

- * Kieli yhteisöä koossa pitävänä tekijänä (perusoletuksot)
- * Minän ristiriitaisuus (samaa aikaan mielessä monta todellisuutta)
- * Kieli rakentaa todellisuutta
- * Mitä sanat tekevät?
- * Puhuminen ja hiljaisuus

”Sydämen kyllyydestä suu puhuu.”

Johtajan oma puhe

”Se on niin, että tällainen ristiriitaisuus ja paradoksaalisuus on problematisoitu tässä länsimaaisessa sivistyksessä ja modernissa kulttuurissa, joka aiheuttaa sitten tällaisia patoutumia ja lukkoja ja voi viedä esim. psyykkisiin sairauksiin, kun taas luonnonkansoilla, esim. meillä saamelaisilla sitä ristiriitaisuutta ja päinvastakkaaisuutta ja vastakkaisuuksien yhtäaikaista olemassaoloa, sitä ei ole problematisoitu, vaan on käsitetty se, että ristiriitaisuus, sen sijaan että se olisi joku ongelma, se on jopa elämää ylläpitävä asia. Aivan perusasia tässä maailmassa biologisesti ja psyykkisesti.”

[”Suomeksi kirjoittamalla kommunikoin valtaväestön kanssa”, sanoo saamelaiskirjailija Niillas Holmberg | Audio Areena (yle.fi)]

Ristiriita sanojen ja tarkoitteen välillä

Ristiriita sanojen arkikielen merkitysten ja sanojen varsinaisen tarkoitteen välillä on ristiriita.

- ◆ Esim. Siksi, että johtajassa on virinnyt vaikeita, ristiriitaiselta tai kielletyiltä tuntuvia tunteita, uupumusta tai turhaumaa, mutta hän ei kykene kohtaamaan niitä itsessään.
- ◆ Johtajan puhe muuttuu piiloteltuja merkityksiä sisältäväksi, esimerkiksi passiivis-aggressiiviseksi kuittailuksi tai näennäiseen leikinlaskuun puetuksi sarkasmiksi.
- ◆ Työntekijät tunnistavat tämän ja alkavat reagoida. Syntyy aggressiivisia vastatunteita, levottomuutta tai vetäytymistä.
- ◆ TAI: Johtaja näkee edessä tilanteita ja haasteita, joiden edessä häntä pelottaa tai ahdistaa ja niin vallan saattaa saada myös pelolla johtamisen retoriikka. Näköalat kapenevat, edessä on vain johtajan osoittama yksi tie. Jos sille ei lähdetä, edessä on tuho.

Sanoilla rakennetaan yhteistä todellisuutta

Sanat eivät vain viittaa johonkin itsensä ulkopuolelle.
Sanoilla rakennetaan sosiaalista todellisuutta
(ja välillisesti aineellista).

Johtajan on tärkeää yhä uudelleen pysähtyä ja kysyä:

- * On tärkeää rohkaista ihmisiä sanomaan ääneen se, mitä oikeasti tarkoitetaan: ”En tainnut ymmärtää. Voitko kertoa tarkemmin, vaikka esimerkin avulla?” Puheeksi ottaminen ei tarkoita tylyä tai karkeaa puhetapaa, vaan sitä, että on opeteltava puhumaan siitäkin, mistä ei ole voitu puhua. Lisäksi tarvitaan tilaa myös sille, että heti ei löydetä oikeita sanoja. Puhe on hapuilevaa ja tutkivaa.

Välineitä oman viestinnän selkeyteen

- ◆ Opettelen kuuntelemaan, tunnistamaan ja antamaan nimiä myötätuntoisesti kaikille tunteilleni
- ◆ Varaan aikaa omalle hiljaisuudelle
- ◆ Luen kaunokirjallisuutta, myös runoutta
- ◆ Kirjoitan refleктоivaa päiväkirjaa
- ◆ Etsin itselleni työnohjaajan, mentorin ja/ tai terapeutin
- ◆ Opettelen pysähtymään ja kysymään lisää

”Yhdessä kuulemme enemmän.”

”Uskon, että nöyrä asenne syvempään kuunteluun toteutuu siellä, missä tunnistamme, että yhdessä kuulemme enemmän. Jos hyväksymme tämän lähtökohdan, havahdumme sydämelliseen uteliaisuuteen sitä kohtaan, mitä itse kukin meistä jo tietää tai ihmettelee. Sydäimestä lähtevä mielenkiinto toisia ja elämää kohtaan on arvostuksen perusta.”

Mark Nepo

Viiden minuutin harjoitus: huomio taukoihin

”Kiinnitä huomiota taukoihin. Kun harjoitteleet viisi minuuttia päivässä puolen vuoden ajan hiljaisten tilojen jättämistä vuorovaikutustilanteisiisi, huomaat luultavasti jo muutamassa viikossa, että jotain merkityksellistä alkaa muuttua sinussa itsessäsi ja suhteissasi toisiin ihmisiin. Saatat jopa kokea, että syvin kohtaaminen tapahtuukin katseissa ja keskustelun sanattomissa suvantopaikoissa. Kun et kiirehdi heti vastaamaan toisen kommenttiin, vaateeseen, kritiikkiin tai kiitokseen, vaan annat toisen sanojen kaiun hetken viipyä välillänne, usein myös toinen osapuoli rauhoittuu. Ryhmätilanteessa, erityisesti puheenjohtajan roolissa, sanasi tai kysymyksesi, jotka hiljaisuuden jälkeen sanot, ovat ehkä aiempaa harkitumpia, tai ilmaisevat, että etsit toisten tavoin epävarmana ratkaisuja yhteisiin kysymyksiin. Kyse ei ole oman arvovallan pönkittämisestä taukoja pitämällä ja hitaasti puhumalla vaan tilan antamisesta toiselle syvempään kohtamiseen. Hiljaisuuden lisääminen keskusteluun sekä kahden välisissä keskusteluissa että ryhmissä ja yhteisöissä paljastuu vähitellen hyvää tekäväksi hiljaisuudeksi.”